

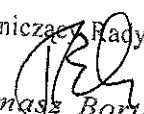
UCHWAŁA Nr XIII/84/08
RADY GMINY w CEKCYNIE
z dnia 20 lutego 2008r.

w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Cekcyn na lata 2008 – 2015.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z 2002r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2005r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337 i z 2007r. Nr 48, poz. 327) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004r. Nr 64, poz. 593, Nr 99 poz. 1001 i Nr 273, poz. 2703, z 2005r. Nr 64, poz. 565, Nr 94, poz. 788, Nr 164, poz. 1366, Nr 175, poz. 1462, Nr 179, poz. 1487, Nr 180, poz. 1493, z 2006r. Nr 144, poz. 1043, Nr 186, poz. 1380, Nr 249, poz. 1831, Nr 251, poz. 1844, z 2007r. Nr 35, poz. 219, Nr 36, poz. 226, Nr 48, poz. 320, Nr 120, poz. 818, Nr 209, poz. 1519)

Rada Gminy
uchwala co następuje:

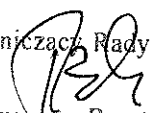
- § 1. Przyjmuje się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Cekcyn na lata 2008 – 2015 stanowiącą załącznik do niniejszej Uchwały.
- § 2. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Cekcyn.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Tomasz Boria

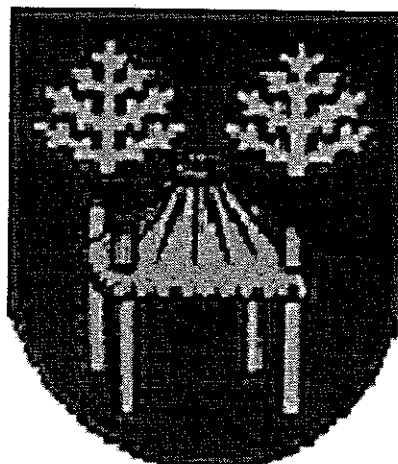
Uzasadnienie

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej do zadań gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Przewodniczący Rady Gminy

Tomasz Borta

Załącznik
do Uchwały Nr XIII/84/08
Rady Gminy w Cekcynie
z dnia 20 lutego 2008 r.

**Diagnoza środowiskowa problemów społecznych
i strategia ich rozwiązywania
w Gminie Cekcyn na lata 2008 – 2015**

Cekcyn 2008 rok

CZEŚĆ I

WPROWADZENIE

1. Informacje dotyczące zasad konstruowania strategii

Pomoc społeczna to instytucja polityki społecznej państwa, która obejmuje swoim działaniem najsłabszych członków naszej społeczności. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej ma za zadanie umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, uprawnienia i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej współpracując w tym zakresie z organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Aktem prawnym, który reguluje kwestie pomocy społecznej jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Art. 17 ustawy nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych to tyle, co względnie trwałe wzory interwencji społecznych podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk występujących w obrębie danej społeczności), które oceniane są negatywnie.

Celem strategii jest przedstawienie bilansu korzystnych i niekorzystnych cech społecznych gminy, identyfikacja barier i przeszkód oraz opracowanie dokumentu dzięki któremu możliwe będzie sprawne i racjonalne organizowanie działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych w gminie.

Strategia oparta jest o wnikliwą analizę stanu gminy, jej możliwości i zagrożenia oraz infrastrukturę i zasoby.

Niniejszy dokument został opracowany przez zespół pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cekcynie przy wykorzystaniu własnych informacji, informacji Powiatowego Urzędu Pracy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Cekcynie, Posterunku Policji w Cekcynie, Urzędu Gminy, Głównego Urzędu Statystycznego. Strategia nie jest dokumentem zamkniętym a proces jej realizacji będzie miał charakter dynamiczny.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych składa się z następujących elementów:

1. diagnoza sytuacji społecznej w gminie,

2. określenie silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń,
3. identyfikacja problemów,
4. określenie celów strategicznych,
5. określenie celów operacyjnych,
6. przypisanie celom kierunków działań,
7. określenie działań, programów, harmonogramu ich realizacji oraz instytucji odpowiedzialnych za realizację i źródeł finansowania,
8. monitoring i ewaluacja strategii

2. Wartości na których opiera się polityka społeczna

Podmioty realizujące cele i zadania polityki społecznej powinny opierać swoje działania na przyjętych wartościach.

Do najważniejszych wartości współczesnej polityki społecznej należą:

- **rodzina**, jako podstawowa instytucja społeczna,
- **inwestycja w człowieka** – tworzenie równych szans rozwoju dla ludzi,
- **bezpieczeństwo socjalne** rozumiane jako zagwarantowanie środków finansowych i usług na wypadek pojawienia się ryzyka socjalnego,
- **harmonijna współpraca i współżycie międzyludzkie.**

3. Wyjaśnienie pojęć

W kontekście strategii najważniejsze pojęcia to: problem społeczny, kwestia społeczna, wykluczenie społeczne oraz integracja społeczna.

W polityce społecznej terminem **problemy społeczne** oznacza się wszelkiego rodzaju dolegliwości, zakłócenia, niedogodności występujące w życiu zbiorowym. Natomiast określeniem **kwestia społeczna** wyróżnia się wśród nich te, które:

- odznaczają się szczególną dolegliwością dla potencjału osobowego społeczeństwa,
- są następstwem niedostosowania sposobu, w jakim funkcjonuje społeczeństwo, do podstawowych potrzeb indywidualnych i zbiorowych,
- nie są możliwe do rozwiązania siłami pojedynczych grup ludzkich.

W węższym znaczeniu termin **kwestia społeczna** oznacza konkretny problem o szczególnie wysokim stopniu dotkliwości dla życia i współdziałania członków danej społeczności. W szerszym znaczeniu termin ten oznacza przeciwieństwo pomiędzy zasadami obowiązującymi w danym społeczeństwie, formacji ustrojowej czy nawet cywilizacji, a dążeniami jednostek i zbiorowości do godnego życia.

Funkcjonujące w środowisku problemy i kwestie społeczne skutkują **wykluczeniem społecznym**, czyli stanem, w którym osoba ze względu na swoją sytuację życiową nie może własnym staraniem zaspokoić podstawowych potrzeb

i znajduje się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

Podejmowane przez władze lokalne działania powinny sprzyjać **integracji społecznej**. Obejmuje ona działania wspólnotowe oparte na zasadach dialogu, wzajemności i równorzędności, których celem jest dążenie do społeczeństwa opartego na demokratycznym współuczestnictwie, rządach prawa i poszanowaniu różnorodności kulturowej, w którym obowiązują i są realizowane podstawowe prawa człowieka i obywatela oraz skutecznie wspomagane są jednostki i grupy w realizacji ich celów życiowych.

4. Akty prawne będące podstawą strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Cekcyn na lata 2008-2015 została opracowana w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 roku Nr 64 poz. 593 z późn. zm.), która jest podstawowym aktem normującym problematykę pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity, Dz. U. z 2001 roku Nr 142, poz. 1591), która reguluje zasady i procedury działania poszczególnych organów władz samorządowych;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 roku Nr 180, poz. 1493), która ma na celu zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie;
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity, Dz. U. z 2002 roku Nr 147, poz. 1231), która określa sposób realizacji zadań na poziomie gminy, związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity, Dz. U. z 2005 roku Nr 179, poz. 1485), która określa zasady i tryb postępowania w zakresie przeciwdziałania narkomanii, a także zadania i uprawnienia organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów w zakresie przeciwdziałania naruszeniom prawa dotyczącego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii;

- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 1997 roku Nr 123, poz. 776 z późn. zm.), która ma na celu stworzenie równych szans na rynku pracy dla osób niepełnosprawnych oraz umożliwienie im rehabilitacji zawodowej i społecznej;
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity, Dz. U. z 2006 roku Nr 139, poz. 992), która określa warunki nabywania uprawnień do świadczeń rodzinnych, a także zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń;
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2003 roku Nr 96, poz. 873 z późn. zm.), która reguluje obszary dotyczące prowadzenia działalności pożytku publicznego, wolontariatu i uzyskiwania przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz konsekwencji z tym związanych;
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnianiu socjalnym (Dz. U. z 2003 roku Nr 122, poz. 143 z późn. zm.), która określa zasady zatrudnienia socjalnego osób, które podlegają wykluczeniu społecznemu ze względu na swoją trudną sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym;
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2004 roku Nr 299, poz. 1001 z późn. zm.), która określa zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej;
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniach w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002 roku Nr 11, poz. 109 z późn. zm.), która ma na celu przeciwdziałanie demoralizacji i przestępczości nieletnich i stwarzanie warunków powrotu do normalnego życia nieletnim, którzy popadli w konflikt z prawem bądź z zasadami współżycia społecznego oraz w dążeniu do umacniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej i poczucia odpowiedzialności rodzin za wychowanie nieletnich na świadomych swych obowiązków członków społeczeństwa;
- inne akty prawne.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Cekcyn wpisuje się w dokumenty strategiczne z zakresu polityki społecznej powiatu tucholskiego, województwa kujawsko- pomorskiego oraz dokumenty krajowe i Unii Europejskiej.

CZEŚĆ II

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE CEKCYN

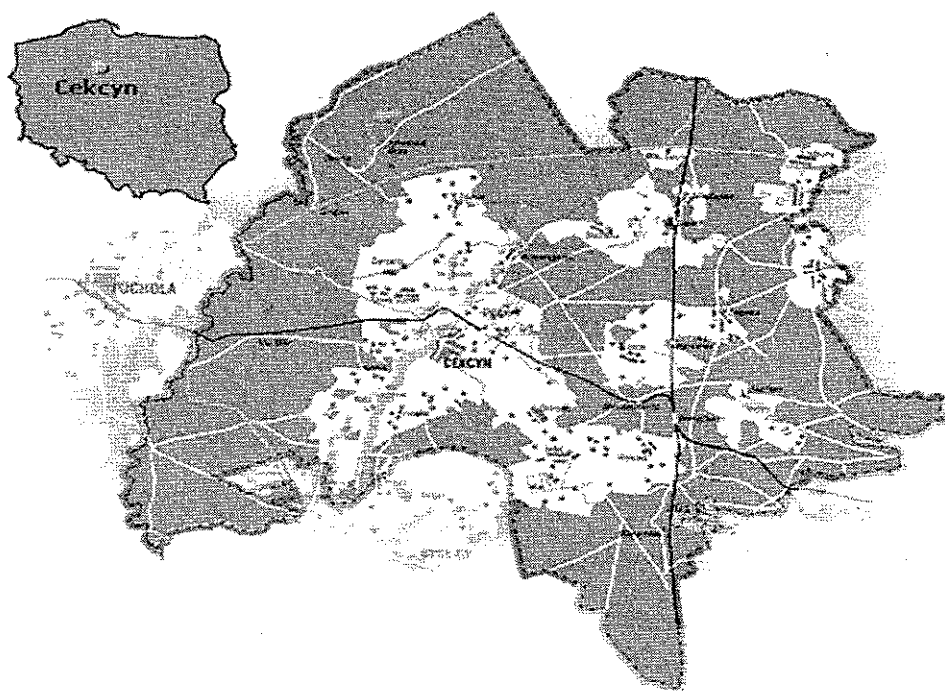
1. Charakterystyka gminy

Gmina Cekcyn jest położona w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego. Pod względem administracyjnym należy do powiatu tucholskiego. Zajmuje obszar 25 tys. ha. Gmina liczy ok. 6.5 tys. mieszkańców, zaś wieś Cekcyn – ok. 1,6 tys. mieszkańców.

Pod względem administracyjnym gmina podzielona jest na 14 sołectw.

1. Sołectwo Brzozie,
2. Sołectwo Cekcyn,
3. Sołectwo Iwiec,
4. Sołectwo Krzywogoniec,
5. Sołectwo Ludwichowo,
6. Sołectwo Małe Gacno,
7. Sołectwo Nowy Sumin,
8. Sołectwo Ostrowo,
9. Sołectwo Trzebciny,
10. Sołectwo Wielkie Budziska,
11. Sołectwo Wysoka,
12. Sołectwo Zalesie,
13. Sołectwo Zielonka,
14. Sołectwo Zdroje.

Rysunek 2. Mapa gminy Cekcyn

Źródło: www.bip.cekcyn.pl

Gmina Cekcyn graniczy z gminami: Śliwice, Gostycyn, Tuchola i Lubiewo, a także Osie i Lniano.

Siedzibą gminy jest Cekcyn, oddalony 75 km od Bydgoszczy, zaś od Tucholi o 12 km. Dominującymi formami ukształtowania powierzchni są wzgórza morenowe zbudowane z piasków zwałowych z domieszką żwirów i głazów. Ukształtowanie to jest dziełem lądolodu oraz procesów rzeźbotwórczych. Zwraca uwagę dominacja 3 funkcji: rolniczej, leśnej i turystyczno – wypoczynkowej.

Około 70% powierzchni gminy zajmują lasy, które stanowią integralną część Borów Tucholskich. Są to głównie bory sosnowe z domieszką brzozy i świerka. Funkcja turystyczno–wypoczynkowa wynika z wybitnych walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Przez obszar gminy przebiegają szlaki turystyczne, na których można spotkać liczne jeziora polodowcowe, a wśród nich - usytuowane w samym Cekcynie - Jezioro Wielkie Cekcyńskie oraz wspaniałe okazy przyrody. Na terenie gminy znajdują się przykłady XIX-wiecznego budownictwa drewnianego i murowanego, w tym godny zwrócenia uwagi kościół neogotycki. W miejscowości Wierzchlas znajduje się najcenniejszy zabytek przyrody, jakim jest Rezerwat Cisów Staropolskich im. Leona Wyczółkowskiego. Jest to jeden z największych rezerwatów cisowych nie tylko w Polsce, ale i w Europie.

Gmina Cekcyn nie posiada zakładów przemysłowych. Na jej terenie funkcjonuje powstała w 1947 roku Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”, a także zakłady opierające swą produkcję na drewnie, tj. tartaki i stolarnie oraz nieliczne zakłady usługowe i handlowe.

Rolniczy charakter gminy i brak przemysłu zdecydował o sytuacji materialnej Cekcynian. Na obszarze gminy istnieje 896 indywidualnych gospodarstw rolnych.

Są to szczególnie gospodarstwa niewielkie: kilku-, kilkunastohektarowe. Słabe uwarunkowania glebowe wpływają na niski potencjał produkcyjny nie stwarzają podstaw do rozwoju wysokodochodowych gospodarstw rolnych, a więc nie mogą stanowić podstawy utrzymania rodzin.

Aktualnie szansą dla rozwoju gminy jest turystyka. Malownicze krajobrazy, lasy, jeziora, czyste powietrze wpływają na to, że tereny gminy Cekcyn odwiedza coraz więcej osób. Rozwój turystyki pociąga za sobą konieczność kompleksowej obsługi turystów, co z kolei prowadzi do tworzenia nowych miejsc pracy.

Do głównych problemów społecznych dotyczących ludność gminy Cekcyn należą przede wszystkim:

- ubóstwo,
- bezrobocie, szczególnie długotrwałe z wieloma konsekwencjami dla życia jednostki i rodziny,
- bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, szczególnie w rodzinach wielodzietnych i niepełnych,
- niepełnosprawność, długotrwała choroba,
- alkoholizm.

2. Struktura ludności

Zgodnie z danymi statystycznymi ewidencji ludności Urzędu Gminy Cekcyn struktura wiekowa ludności zamieszkującej gminę przedstawia się następująco:

Tabela 1. Struktura wiekowa mieszkańców gminy Cekcyn w latach 2004-2007

Wiek	Rok							
	2004		2005		2006		2007	
	K	M	K	M	K	M	K	M
0 – 6	263	252	256	250	250	267	257	267
7 – 17	569	555	548	530	511	482	494	469
Kobiety 18-60	1887	-	1943	-	1982	-	1981	-
Mężczyźni 18-65	-	2126	-	2174	-	2230	-	2249
Kobiety pow. 60	477	-	497	-	515	-	544	-
Mężczyźni pow. 65	-	213	-	232	-	251	-	273
Razem	3196	3146	3244	3186	3258	3230	3276	3258
Ogółem	6342		6430		6488		6534	

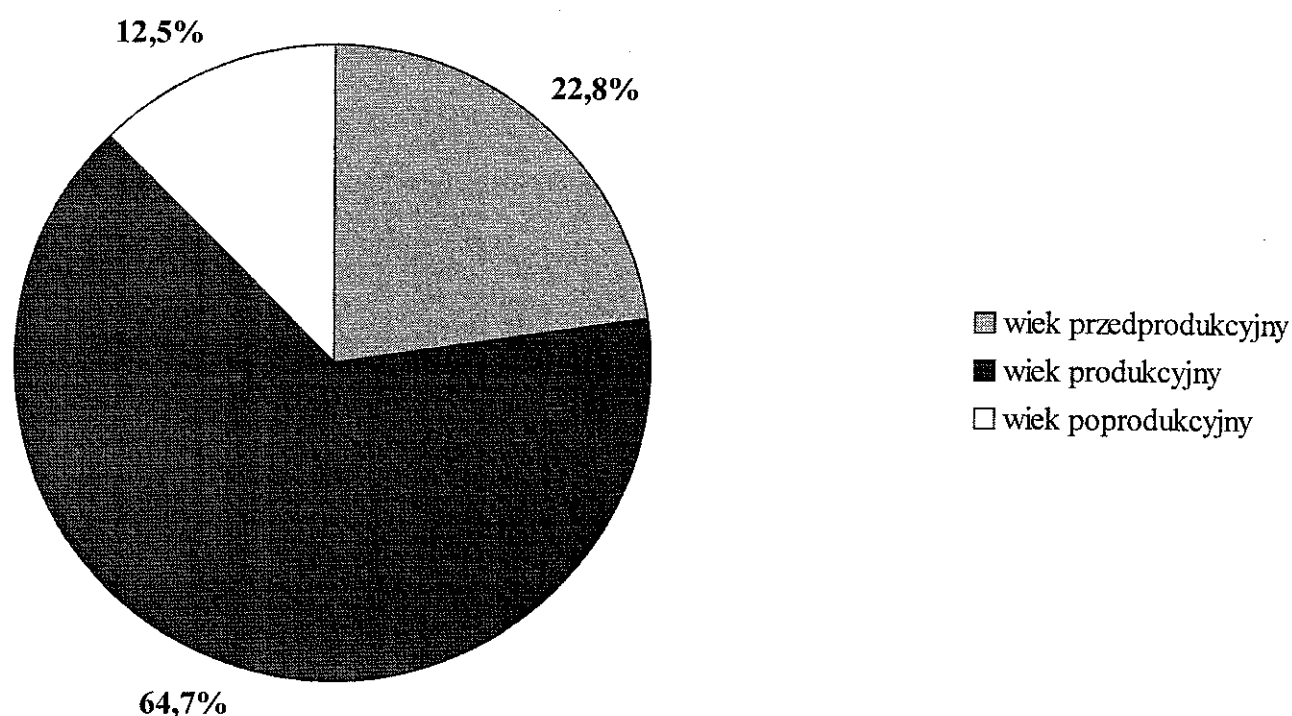
Źródło: Materiały statystyczne Urzędu Gminy Cekcyn.

Z powyżej przedstawionej tabeli wynika, że od 2004 roku można zaobserwować ogólny wzrost liczby mieszkańców gminy. Tendencja ta nie jest duża i wynosi ok. 3%. W przyszłości prognozuje się, że przyrost ludności będzie utrzymywał się na podobnym poziomie.

Z danych statystycznych wynika również, że największy odsetek ludności stanowią osoby w wieku aktywności zawodowej.

Szczegółowy podział przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Podział ludności gminy według aktywności zawodowej

Źródło: Materiały statystyczne Urzędu Gminy Cekcyn.

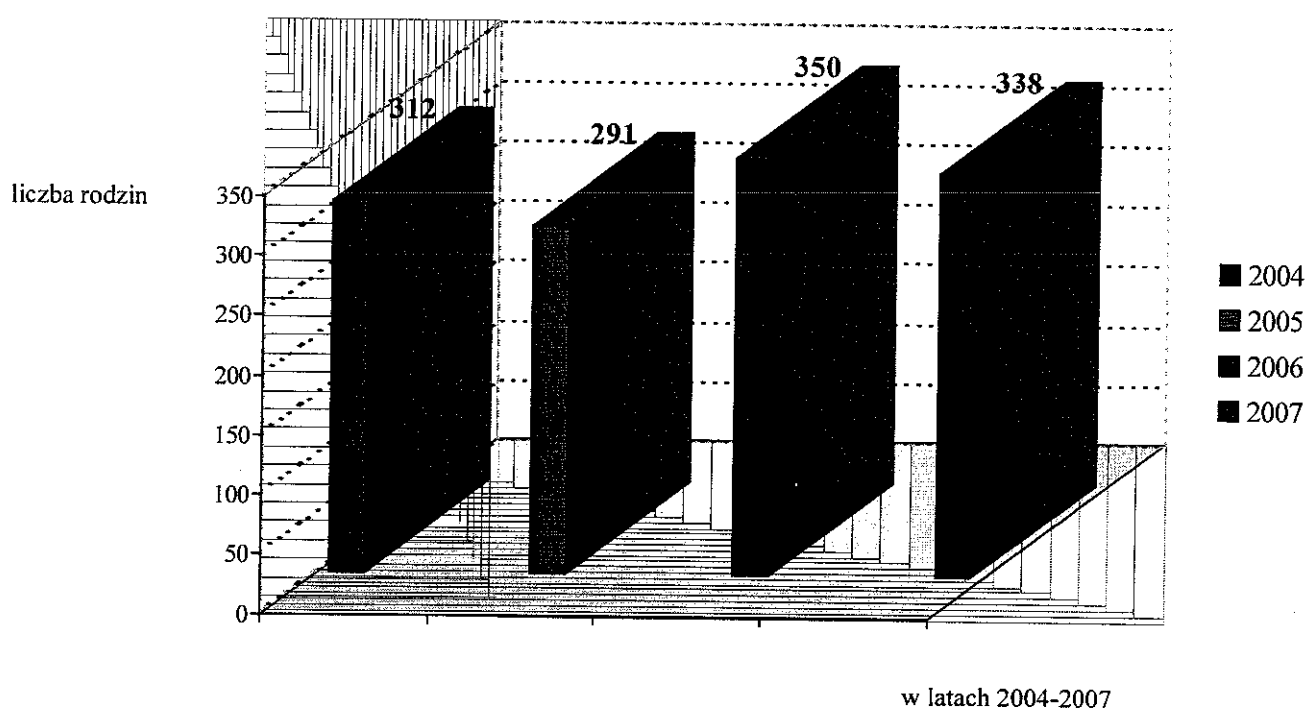
Spośród 6534 mieszkańców gminy Cekcyn w roku 2007 **22,8%** stanowiły dzieci i młodzież (1487 osób w wieku przedprodukcyjnym), **64,7%** osób znajdowało się w wieku produkcyjnym (4230 osób), a **12,5%** osób – w wieku poprodukcyjnym (817 osób). Strukturę wiekową mieszkańców naszej gminy charakteryzuje wyższy procent osób w wieku przedprodukcyjnym a niższy w wieku poprodukcyjnym. Na terenie gminy Cekcyn zamieszkuje najwięcej osób będących w wieku produkcyjnym. Wskazuje to, że w najbliższych latach będzie następował minimalny wzrost ilości osób w wieku produkcyjnym przy ogólnej tendencji stopniowego zwiększania się ilości mieszkańców.

3. Problemy społeczne w perspektywie Ośrodka Pomocy Społecznej

Pomoc społeczna stara się wspierać osoby i rodziny w ich wysiłkach zmierzających do godnego życia. By osiągnąć rezultaty musimy mieć „swoistą misję” w zakresie poszukiwania innowacyjnych rozwiązań i wdrażania ich w życie wśród naszej społeczności lokalnej.

By zdiagnozować problemy społeczne mieszkańców naszej gminy oparto się na rocznych sprawozdaniach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. W jakim zakresie gmina udzielała pomocy rodzinom przedstawiono za pomocą poniższego wykresu.

Wykres 2. Rodziny objęte pomocą w latach 2004 – 2007

Źródło: Informacja ze sprawozdań rocznych GOPS Ciekryn.

Z danych statystycznych wynika, że ilość rodzin objętych pomocą w latach 2004 – 2007 jest porównywalna. Największa liczba beneficjentów to rok 2006 (350 rodzin) a najmniejsza to rok 2005 (291 rodzin). Zakłada się, że w najbliższych latach liczba klientów pomocy społecznej będzie kształtowała się na podobnym poziomie. Dodatkowo GOPS udziela pomocy mieszkańcom naszej gminy wyłącznie w postaci pracy socjalnej, której celem jest poprawa ich funkcjonowania w środowisku społecznym. Pomoc tą świadczy się bez względu na posiadany dochód. Praca socjalna kryje w sobie wiele działań, które często nie znajdują swego odzwierciedlenia w dokumentacji klienta prowadzonej przez pracownika socjalnego.

Do pracy tej między innymi można zaliczyć działania w zakresie:

- prowadzenia wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego,
- dystrybucji żywności otrzymywanej z Chojnickiego Banku Żywności i Programu Dostarczania Żywności dla Najuboższej Ludności z UE – PEAD,
- rekrutacji osób do prac społecznie użytecznych i w ramach Klubu Integracji Społecznej,
- prowadzenia zbiorów pieniężnych i żywnościowych,
- realizowania programów pomocowych m.in. dla rolników oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
- pomocy w załatwianiu spraw urzędowych,
- kierowania na komisje lekarskie oraz konsultacje psychologiczne i prawne,
- poradnictwa.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wspiera swoich klientów w działaniach zmierzających do poprawy sytuacji materialno – bytowej, które w rezultacie powinny doprowadzić do ich usamodzielnienia się. Ośrodek w latach 2004 – 2007 miał do dyspozycji określoną pulę środków finansowych, którą przeznaczył na pomoc osobom i rodzinom wymagającym wsparcia w ramach zadań własnych i zleconych.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- praca socjalna;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych,

- w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
- dożywianie dzieci;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
- utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań własnych gminy należy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Tabela 2. Wydatki przeznaczone na pomoc społeczną w latach 2004 - 2007

Rok	Wydatki finansowe (w zł)		Ogółem
	Zadania własne	Zadania zlecone	
2004	476 821	946 748	1 423 569
2005	457 307	1 621 588	2 078 895
2006	791 292	2 457 608	3 245 900
2007	607 334	2 753 889	3 361 223

Źródło: dane statystyczne GOPS Ciekryn

Tabela określa wysokość środków finansowych, która pozostawała do dyspozycji GOPS w Ciekrynie z uwzględnieniem wydatków na zadania własne pochodzące z budżetu gminy i wydatków na zadania zlecone z budżetu państwa oraz inne wydatki (świadczenia rodzinne, dodatki mieszkaniowe, składki zdrowotne, utrzymanie ośrodka, programy celowe).

Analizując wysokość nakładów pieniężnych przeznaczonych na pomoc społeczną w gminie zauważa się że środki finansowe przeznaczane na pomoc wzrastają. Wiąże się to ze zmianą aktów prawnych, w szczególności ustawy o pomocy społecznej i ustawy o świadczeniach rodzinnych. Regulacje te korygując dostępność do poszczególnych świadczeń poszerzają ilość beneficjentów systemu. Da się zauważyć, że budżet od roku 2004 do 2007 wzrósł o 136%.

4. Powody przyznawania pomocy społecznej

Opracowując strategię rozwiązywania problemów społecznych w gminie należy koncentrować się na analizie napotkanych już problemów społecznych, które stanowią wytyczne, że na tym obszarze gdzie zjawisko jest najbardziej niepokojące należy podjąć działania. Widoczne są problemy i sytuacje wymagające pomocy i zmian. Zatem strategia powinna być dążeniem do zmian uwzględniając pomocniczy, wychowawczy, resocjalizacyjny, rewalidacyjny lub terapeutyczny charakter aktywności socjalnej. Świadomość występujących problemów społecznych i odpowiednio przeprowadzona diagnoza to podstawa do podejmowania inicjatyw na danym polu. Zwykle działaniem powinno obejmować się te problemy, które dla osób zajmujących się nimi stanowią swoisty przedmiot troski w ramach ich działalności, a z którymi nie mogą sobie poradzić stosując rutynowe procedury. W gminie Ciekryn powody przyznawania pomocy określają poniższe dane.

Tabela 3. Powody przyznawania pomocy w latach 2004 – 2007

Powody udzielania pomocy	Liczba rodzin objętych pomocą w latach			
	2004	2005	2006	2007
Ubóstwo	318	235	215	196
Sieroctwo	-	-	-	-
Bezdomność	3	3	2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	28	5	20	30
W tym wielodzietność	3	2	7	6
Bezrobocie	215	182	147	173
Niepełnosprawność	65	72	78	110
Długotrwała lub ciężka choroba	95	52	58	89
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w tym:	122	112	68	94
rodziny niepełne	39	35	23	39
rodziny wielodzietne	54	49	45	58
Przemoc w rodzinie	3	5	7	-
Alkoholizm	25	24	24	13
Narkomania	-	-	-	-
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	-	1	4	1
Zdarzenia losowe	2	-	2	-
Kłęska żywiołowa i ekologiczna	137	-	-	-

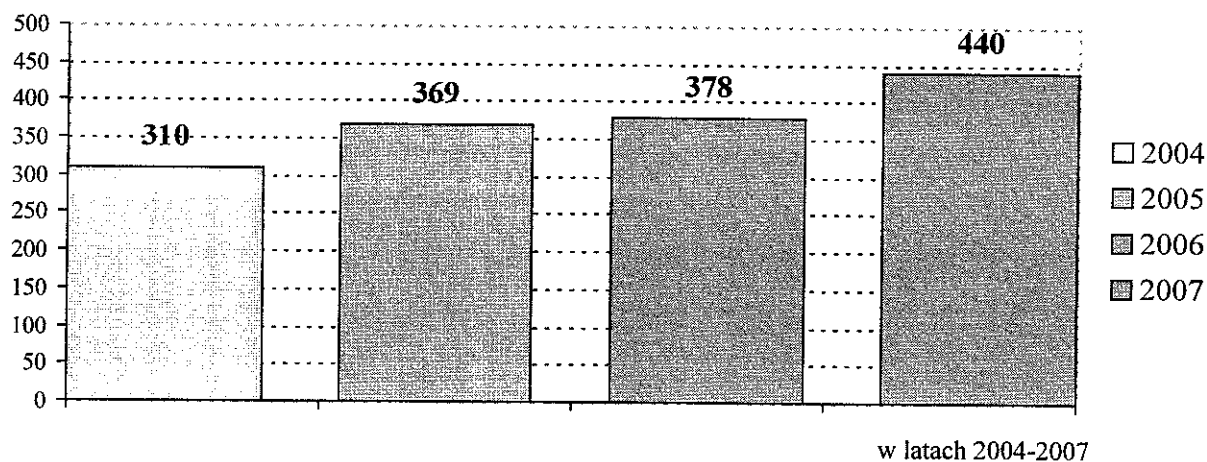
Źródło: Dane statystyczne GOPS Ciekcyń

Jak wynika z zestawienia zasadniczą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie Ciekcyń było ubóstwo. Jest to nie tylko indywidualny problem rodziny nim dotkniętej ale staje się również problemem wpływającym na funkcjonowanie gminy. Kolejne przyczyny skłaniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej to bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych. Znaczny odsetek świadczeniobiorców to również rodziny z osobami niepełnosprawnymi i długotrwale chorymi.

Niezależnie od wymienionych powodów udzielania pomocy na szczeblu gminy Cekcyn prowadzona jest akcja dożywiania dzieci i młodzieży w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjach. W latach 2004 - 2007 akcja dożywiania przedstawiała się następująco:

Wykres 3. Zakres i koszt dożywiania dzieci i młodzieży w gminie Cekcyn w latach 2004 – 2007.

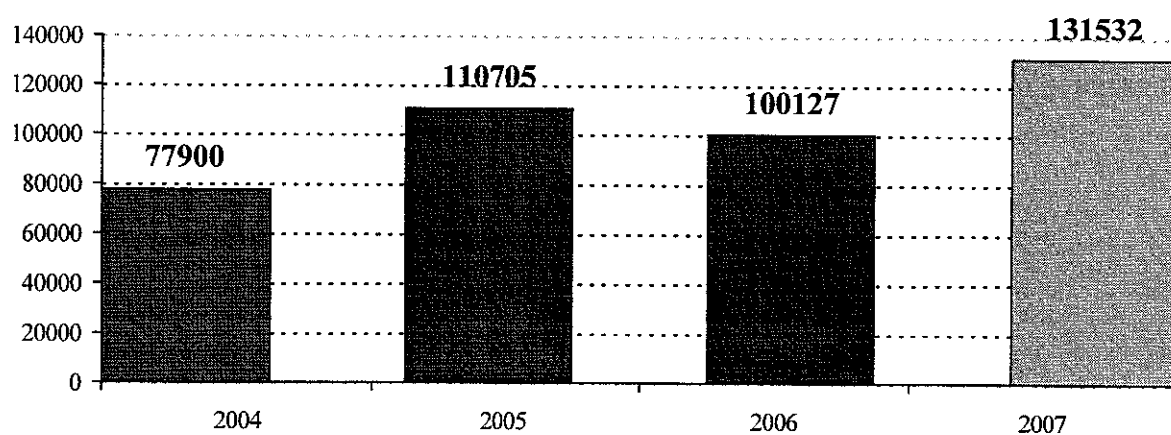
liczba dzieci

Źródło: Dane statystyczne GOPS

Wykres 4. Koszt dożywiania dzieci i młodzieży w gminie Cekcyn w latach 2004 – 2007.

w zł

Źródło: Dane statystyczne GOPS

Jak widać liczba dożywianych dzieci ma tendencję wzrostową. W odniesieniu do 2004r. liczba dzieci korzystających z pomocy w formie obiadów w szkołach wzrosła o 42%. Można zatem wnioskować, że w najbliższych latach akcja dożywiania dzieci w gminie będzie prowadzona nadal.

5. Charakterystyka najważniejszych problemów społecznych.

UBÓSTWO

Przy definiowaniu problemu ubóstwa należy pamiętać o obowiązujących w Polsce rozróżnieniu minimum egzystencji i minimum socjalnego. Zdaniem badaczy zajmujących się problematyką biedy minimum egzystencji wyznacza dolną granicę ubóstwa, poniżej której zagrożona jest egzystencja człowieka, a linia minimum socjalnego górna granicę ubóstwa, poniżej której następuje deprywacja społecznych potrzeb człowieka i narasta zagrożenie ubóstwem. Ważnym elementem wpływającym na zjawisko ubóstwa są patologie społeczne, mające swe źródło przede wszystkim w alkoholizmie. Często również na sytuację ekonomiczną rodziny ma wpływ tzw. „niezaradność życiowa”. Ubóstwo zmusza służby socjalne do prowadzenia intensywnej pracy socjalnej mającej na celu kształtowanie u klientów pomocy społecznej odpowiedzialności za swój los i umiejętność przystosowania się do istniejącej rzeczywistości. Zadań pomocy społecznej w stosunku do ubogich nie ogranicza się jedynie do świadczeń pieniężnych. Poniższe dane prezentują ilość rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa.

Tabela 4. Problem ubóstwa wśród podopiecznych GOPS Ciekcyń

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób	%
2004	318	1375	62
2005	235	893	81
2006	215	817	61
2007	196	782	58

Jak widać z powyższej tabeli liczba rodzin dotkniętych problemem ubóstwa, które korzystają z pomocy społecznej maleje mimo, że w odniesieniu do ogółu rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej problem ubóstwa stanowi nadal wysoki odsetek. Jest to jeden z powodów najczęściej udzielanej pomocy mieszkańcom naszej gminy. Zauważa się, że w analizowanych okresach dotyczył on ok. 60% świadczeniobiorców, a w 2005 roku aż 81%.

BEZROBOCIE

Bezrobocie w ostatnich latach wpisało się w obraz naszej rzeczywistości. Powoduje ono przymusową bezczynność ludzi zdolnych do pracy, diametralnie zmienia sytuację życiową osób, które dotychczas pracowały lub uczyły się pociągając za sobą wielowymiarowe skutki.

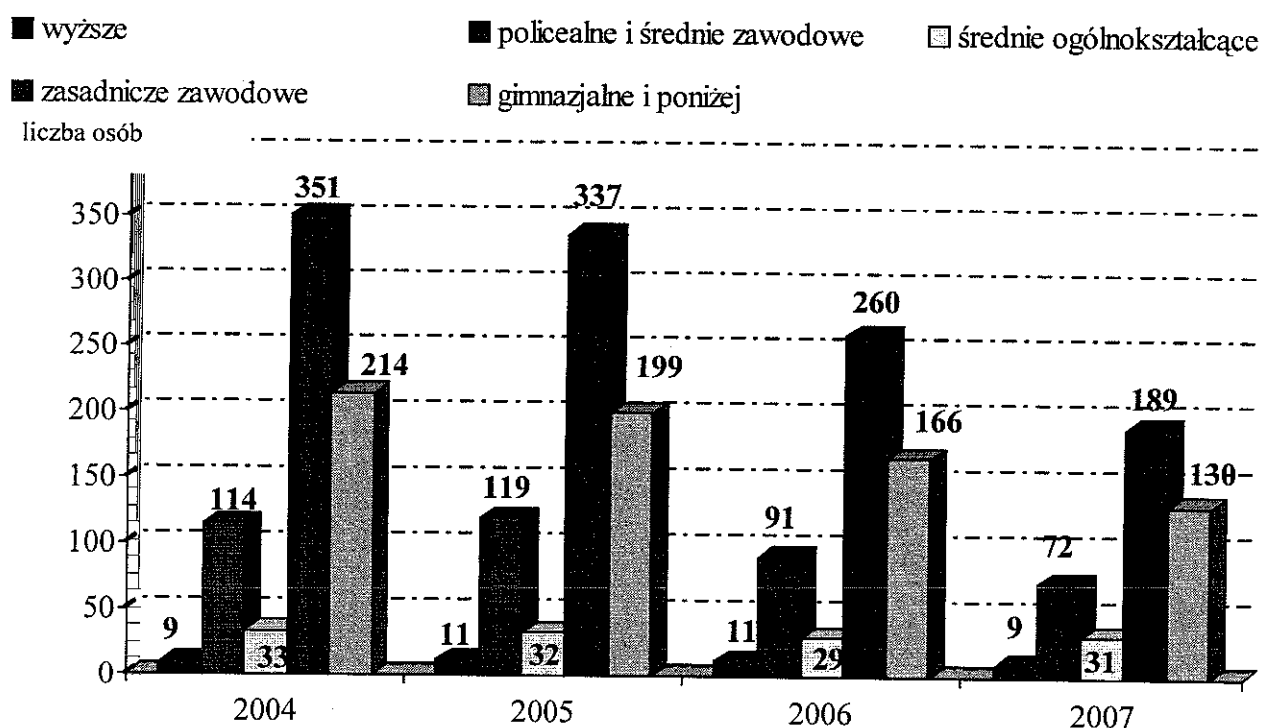
Brak możliwości znalezienia zatrudnienia powoduje między innymi: dezaktualizacja zdobytej wiedzy i doświadczeń zawodowych, spadek poczucia własnej wartości i funkcjonowanie poniżej własnych możliwości, pogorszenie sytuacji ekonomicznej, wzrastające poczucie krzywdy, bierność, zaburzenie pełnienia szeregu ważnych społecznie ról. W miarę przedłużania się okresu pozostawania bez pracy problemy te nasilają się i rodzą takie kwestie jak: ubóstwo, frustrację, izolację, wycofywanie się z życia społecznego, uzależnienia oraz pogorszenie ogólnego stanu zdrowia. Bezrobocie jest przyczyną rozszerzania się zjawisk patologii społecznej, wzrostu poczucia zagrożenia bezpieczeństwa socjalnego.

Tabela 5. Struktura bezrobocia w gminie Cekcyn w latach 2004-2007

Rok	Liczba bezrobotnych		Z prawem do zasiłku	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
2004	721	405	140	47
2005	698	416	113	50
2006	557	372	94	44
2007	431	292	80	31

Źródło: Dane statystyczne PUP Tuchola

Wykres 5. Poziom wykształcenia bezrobotnych w gminie Cekcyn

Źródło: Materiały statystyczne PUP Tuchola

Tabela 6. Bezrobotni w gminie Cekcyn według czasu pozostawania bez pracy

Czas pozostawania bez pracy (w miesiącach)	Rok			
	2004	2005	2006	2007
do 1	26	52	30	48
1-3	83	74	89	90
3-6	85	119	95	54
6-12	129	101	86	60
12-24	109	105	78	61
pow. 24	289	247	179	118

Źródło: Materiały statystyczne PUP Tuchola

Jak wynika z prezentowanych danych bezrobocie w naszej gminie dotyka głównie kobiety. W 2007 roku stanowiły one aż 59% ogółu bezrobotnych. Liczącą przewagę stanowią osoby bez prawa do pobierania zasiłku dla bezrobotnych. Wśród bezrobotnych dominują osoby z wykształceniem zawodowym oraz gimnazjalnym.

Widoczne jest długotrwałe bezrobocie naszych mieszkańców, którzy pozostają w rejestrach PUP powyżej 12 miesięcy. Jest to szczególnie niebezpieczne, gdyż tak długi okres pozostawania bez pracy niesie za sobą oprócz dezaktualizacji kwalifikacji zawodowych również szereg negatywnych konsekwencji dla bezrobotnego, jego rodziny oraz środowiska lokalnego.

Zadawalający jest fakt, że poziom bezrobocia w gminie Cekcyn sukcesywnie ulega zmniejszeniu. Wpływ na tą sytuację mają pozytywne zmiany zachodzące na rynku pracy oraz aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Działania podejmowane przez gminę w tym zakresie to: organizacja prac interwencyjnych, społecznie użytecznych, działalność Klubu Integracji Społecznej, Gminnego Centrum Informacji, ulgi dla przedsiębiorców. Ograniczenie bezrobocia wynika również w pewnym stopniu z migracji w celach zarobkowych.

Brak pracy stanowi jednak problem znacznej grupy osób naszej gminy.

Z doświadczeń pracowników socjalnych wynika, że najbardziej widocznym skutkiem bezrobocia jest pogorszenie sytuacji materialnej rodzin. Brak pracy negatywnie wpływa na poziom i jakość życia bezrobotnego i jego rodziny. Fakt ten zmusza najczęściej osoby bezrobotne do ubiegania się o wsparcie w instytucjach pomocy społecznej.

Tabela 7. Bezrobocie jako przyczyna korzystania z pomocy społecznej

Wyszczególnienie	Lata			
	2004	2005	2006	2007
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	510	291	350	338
Liczba rodzin objętych pomocą z powodu bezrobocia	215	182	147	215
% do ogółu	42%	63%	42%	64%

Źródło: dane statystyczne GOPS

Jak wynika z przedstawionych danych bezrobocie jest jedną z głównych przyczyn udzielania pomocy. W 2007 roku aż u 64 % świadczeniobiorców występował problem bezrobocia dotyczący co najmniej jednej osoby w rodzinie.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I DŁUGOTRWAŁA CHOROBA

Niepełnosprawność i długotrwała choroba są jednym z poważniejszych zjawisk i problemów współczesnej rzeczywistości. Powszechność danego zjawiska wymaga od poszczególnych państw podejmowania zdecydowanych, kompleksowych działań profilaktycznych.

Problem niepełnosprawności istniał od zawsze. Kulturę i serce narodu, od niepamiętnych czasów, oceniano po stosunku danej społeczności do osób starych, chorych i niepełnosprawnych. Za niepełnosprawne uznaje się, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. Nr 123 poz.776 z późn. zm.) osoby, dotknięte trwałą lub okresową niezdolnością do pełnienia ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Osoby niepełnosprawne napotykają liczne przeszkody związane z samodzielnym funkcjonowaniem. Są to problemy spotykane w życiu codziennym, rodzinie, pracy, urzędach, na ulicy, przybierające postać barier: architektonicznych, psychicznych, materialnych, prawnych czy społecznych. Od stopnia niepełnosprawności zależy czy osoba niepełnosprawna osiągnie odpowiednie wykształcenie, uzyska zatrudnienie, zapewni sobie materialne warunki życia, dostęp do infrastruktury medycznej i rehabilitacyjnej, do systemu edukacji i kultury.

Obok tych utrudnień osoba niepełnosprawna musi pokonać funkcjonujące nadal w społeczeństwie bariery świadomościowe, bierność, niezrozumienie, niechęć i niewiedzę.

Na podobne problemy napotykają osoby długotrwale chore, które w okresie choroby mają ograniczone możliwości wypełniania swych ról społecznych.

Problem osób niepełnosprawnych w naszej gminie jest bliski pracownikom samorządowym.

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności w gminie Cekcyn w 2002 roku liczba osób niepełnosprawnych wynosiła 1.057.

Wśród klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest 110 rodzin z osobami niepełnosprawnymi oraz 89 rodzin z osobami długotrwale chorymi (stan na dzień 31.12.2007r).

**Tabela 8. Rodziny objęte pomocą z powodu niepełnosprawności
w latach 2004 - 2007**

Wyszczególnienie	Rok			
	2004	2005	2006	2007
Rodziny objęte pomocą z powodu niepełnosprawności	65	72	78	110
Rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej ogółem	312	291	350	338
% do ogółu	21	25	22	33

Źródło: Dane statystyczne GOPS

**Tabela 9. Rodziny objęte pomocą z powodu długotrwałej choroby
w latach 2004-2007**

Wyszczególnienie	Rok			
	2004	2005	2006	2007
Rodziny objęte pomocą z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	95	52	58	89
Rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej ogółem	312	291	350	338
% do ogółu	30	18	17	26

Źródło: Dane statystyczne GOPS

W analizowanych rodzinach niepełnosprawność i długotrwała choroba była główną przesłanką do przyznania świadczenia. Z rozeznania problemów można wnioskować, że ilość rodzin korzystających z osobami niepełnosprawnymi i długotrwale chorymi ma tendencję wzrostową. Ta kategoria osób utrzymuje się głównie z rent inwalidzkich i emerytur. Wysokość świadczeń nie jest adekwatna do wydatków jakie ponoszą dodatkowo w związku z leczeniem, dojazdami do poradni specjalistycznych i na rehabilitację.

Tutejszy Ośrodek świadczy pomoc w formie usług opiekuńczych dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych. W 2007 roku z pomocy tej skorzystało 11 osób. Świadczenie usług opiekuńczych należy do zadań własnych obowiązkowych gminy.

Opiekunki w ramach wykonywania swych obowiązków służbowych wykonują następujące czynności :

- zakup artykułów spożywczych oraz innych potrzebnych w gospodarstwie domowym,
- przygotowanie posiłków z uwzględnieniem diety w tym co najmniej jednego gorącego lub dostarczenie posiłku,
- pomoc przy spożywaniu posiłków,
- utrzymanie w czystości naczyń stołowych i innego sprzętu gospodarstwa domowego,
- pranie bielizny pościelowej oraz lekkiej odzieży,
- donoszenie opału i palenie w piecach,
- utrzymanie czystości w pomieszczeniach użytkowych,
- załatwianie spraw urzędowych,
- zapewnienie kontaktu z otoczeniem,
- prowadzenie zeszytu wydatków i rozliczanie się z wydatkowanych pieniędzy,
- mycie, kąpanie, czesanie, ubieranie chorego,
- zmiana bielizny osobistej, pościelowej, posłanie łóżka,
- zapobieganie powstawaniu odleżyn i odparzeń,
- realizacja recept, zamawianie wizyt lekarskich,
- pielęgnacja zlecona przez lekarza.

Z kwestią niepełnosprawności i długotrwałej choroby wiąże się również starość. Jest to okres naturalny w życiu człowieka. Naturalny, ale trudny. Nie zawsze człowiek stary potrafi zabezpieczyć sobie warunki egzystencji. Pomoc GOPS w stosunku do ludzi starych skierowana jest na podtrzymanie ich egzystencji życiowej w dotychczasowym miejscu zamieszkania, umożliwiając im zaspokojenie podstawowych potrzeb, a także zapewniając aktywność społeczną oraz łagodzenie trudności związanych z wiekiem. Na terenie gminy Cekcyn na dzień 31.12.2007 r. zamieszkuje 817 osób w wieku poprodukcyjnym i stanowią one 12,5 % ogółu mieszkańców. Mówiąc " osoby starsze " mamy na myśli osoby w wieku poprodukcyjnym . W grupie tej oprócz problemów dotyczących sprawności fizycznej mamy również do czynienia ze zmianami psychicznymi wpływającymi na zdolność funkcjonowania w środowisku. Sytuacja ludzi starszy w okresie szybkich zmian gospodarczych jest złożona i uwarunkowana takimi czynnikami jak: pogorszenie stanu zdrowia, opieka zdrowotna, zanik tradycji międzypokoleniowych, przemiany kulturowe, niekorzystne warunki życia i pogorszenie sytuacji materialnej. Uwzględniając specyfikę środowiska osób starszych istnieje konieczność stworzenia systemu, który będzie uwzględniał ich najważniejsze potrzeby. Ta grupa społeczna poza potrzebami utrzymania się „przy życiu” ma często potrzeby natury uczuciowej, otoczenie opieką, miłością, stworzenie wrażenia bycia potrzebnym. Są to bardzo trudne zadania opieki społecznej do wykonania.

PROBLEMY OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZE RODZIN

Bezradność wynika najczęściej z zaburzeń równowagi systemu rodzinnego przejawiającego się trudnościami w wypełnianiu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny. Często stanowi przyczynę złego funkcjonowania rodziny. Związane jest to z problemami w pełnieniu ról rodzicielskich, problemami wychowawczymi dotyczącymi prezentowania przez dzieci agresywnych zachowań, łamania obyczajów i norm społecznych.

Wszelka pomoc w takim przypadku powinna zmierzać do tego by rodzina uzyskała wsparcie w odbudowie prawidłowych relacji, a także umacniania własnych postaw rodzicielskich. Ważne jest by pomoc była udzielona możliwie jak najwcześniej.

Należy pamiętać o stosowaniu działań profilaktyczno-ochronnych.

Znaczącą część klientów GOPS stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienie od środków psychoaktywnych, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych. Przyczyną tych dysfunkcji jest najczęściej niedojrzałość emocjonalna, problemy we współżyciu z ludźmi, trudności adaptacyjne, niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym i szkolnym ujawniają się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych. Dzieci i młodzież często nie dostosowują się do panujących obyczajów, norm, wartości.

Z danych statystycznych GOPS wynika, że w wśród podopiecznych zjawisko bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych w poszczególnych latach kształtowało się następująco:

- 2004r. - z pomocy skorzystały 122 rodziny (w tym 39 rodzin niepełnych i 54 wielodzietne),
- 2005r. - z pomocy skorzystały 112 rodziny (w tym 35 rodzin niepełnych i 49 wielodzietne),
- 2006r. - z pomocy skorzystały 68 rodziny (w tym 23 rodzin niepełnych i 45 wielodzietne),
- 2007r. - z pomocy skorzystały 94 rodziny (w tym 36 rodzin niepełnych i 58 wielodzietne).

ALKOHOLIZM I NARKOMANIA

Alkoholizm jest jednym z poważniejszych problemów społecznych polegających na psychodegradacji jednostki i rodziny. Powoduje załamanie się procesów socjalizacyjnych dzieci i młodzieży, wzmacnia występowanie przemocy i prowadzi do współuzależnienia całej rodziny. Stanowi zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania biologicznego i emocjonalnego wszystkich jej członków. Człowiek uzależniony szkodzi sobie, swoim bliskim oraz osobom niezwiązanym więzami

rodzinnymi. Pomoc osobom i rodzinom z problemem alkoholowym polega na umożliwieniu podjęcia leczenia.

Nadużywanie alkoholu bardzo często wynika z nieumiejętności radzenia sobie z problemami. Prowadzi do fizycznego i psychicznego wyniszczenia jednostki oraz do pogorszenia sytuacji ekonomicznej i społecznej rodziny. Podsumowując można jednoznacznie stwierdzić, że alkoholizm zarówno w życiu jednostki jak i w życiu społecznym zawsze powoduje straty.

W latach 2004-2007 ilość rodzin dotkniętych problemem alkoholowym kształtowała się na poziomie 25-13 rodzin składających się z 98-47 osób. Wiadomym jest, że nie jest to pełna liczba rodzin dotkniętych alkoholizmem ponieważ wielu podopiecznych ukrywa ten problem lub nie zdaje sobie sprawy z uzależnienia.

Tabela 10. Problem alkoholowy wśród podopiecznych GOPS Ciekcyń

Rok	Liczba rodzin	Ilość osób w rodzinach	% do ogółu korzystających z pomocy
2004	25	98	5
2005	24	91	8
2006	24	86	7
2007	13	47	4

Źródło: Materiały statystyczne GOPS

Tabela pokazuje liczbę rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu. Z danych statystycznych wynika, że w latach 2004 – 2006 problem ten utrzymywał się na tym samym poziomie. Spadek widoczny jest dopiero w 2007 roku. Z obserwacji wynika, że dotyczy on osób korzystających z pomocy społecznej co nie jest zgodne ze stanem faktycznym w odniesieniu do środowiska lokalnego. Krąg osób przejawiających problem z nadużywaniem alkoholu nadal jest widoczny

W gminie Ciekcyń działa:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii. GKRPAiN rozpatruje wnioski w sprawie sprzedaży napojów alkoholowych, omawia problemy związane z leczeniem osób, kieruje na badania przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego, przeprowadza rozmowy profilaktyczne oraz zajmuje się kontrolą punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
- Świetlice terapeutyczne (w miejscowościach Iwiec, Zielonka) – są to placówki dziennego wsparcia dla dzieci wymagających opieki z powodu niedostosowania społecznego, z zaburzeniami zachowania oraz wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju. Świetlice

terapeutyczne współpracują z instytucjami, które mają pomóc rodzinie w rozwiązywaniu jej problemów.

- Punkt konsultacyjny - pełni ważną rolę w zdiagnozowaniu problemów całej rodziny i zaplanowaniu pomocy dla wszystkich jej członków. W punkcie pracują psycholog i terapeuta, którzy posiadają wiedzę o uzależnieniu, współuzależnieniu, sytuacji dzieci w rodzinie alkoholowej.
- Grupa wsparcia oraz grupa samopomocowa „Apostolstwo trzeźwości”. Osoby w ramach grupy wsparcia spotykają się raz w tygodniu. Raz w miesiącu można skorzystać z porad psychiatry.

Diagnoza stanu istniejącego w zakresie występowania narkomanii nie jest dostatecznie znana.

W latach 2004-2007 u podopiecznych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej nie stwierdzono problemu narkomanii. Problem ten jak dotychczas nie stanowił przyczyny udzielania pomocy.

ZJAWISKO WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO

Zjawisko wykluczenia społecznego jest trudno definiowalne. Mamy bowiem do czynienia z wieloma nakładającymi się wymiarami. Wykluczenie społeczne najprościej ujmując polega na nie podejmowaniu zwyczajowej i społecznie akceptowanej drogi życiowej lub też „wypadaniu” z niej.

Powyższe zjawisko dotyczy osób i rodzin, które:

- żyją w niekorzystnych warunkach materialnych,
- nie posiadają odpowiednich kwalifikacji umożliwiających im wejście na rynek pracy, założenie rodziny, czy też utrudniają dostosowanie się do zmieniających się warunków społeczno- ekonomicznych,
- posiadają cechy utrudniające im korzystanie z codziennych zasobów społecznych na skutek niepełnosprawności, uzależnienia, długotrwałej choroby, czy innych cech indywidualnych,
- są przedmiotem niszczącego działania innych osób: przemocy, szantaży, agresji...

Wykluczenie społeczne to sytuacja uniemożliwiająca lub w sposób znaczny utrudniająca osobie lub rodzinie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych infrastruktury społecznej - gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób.

Wykluczenie społeczne to brak lub ograniczenie możliwości uczestniczenia, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności osób ubogich.

Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym na terenie gminy:

- dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych,
- dzieci wychowujące się poza rodziną,
- kobiety samotnie wychowujące dzieci,
- ofiary patologii życia rodzinnego,
- osoby o niskich kwalifikacjach,
- osoby bezrobotne,
- żyjący w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych,
- niepełnosprawni i przewlekle chorzy,
- osoby chorujące psychicznie,
- starsze osoby samotne,
- osoby opuszczające zakłady karne,
- uzależnieni od alkoholu,
- osoby zagrożone utratą mieszkania.

Podstawowym czynnikiem wykluczenia społecznego jest bezrobocie - szczególnie długotrwałe tzw. długookresowe. Konsekwencją braku pracy jest zubożenie i nie uczestnictwo w życiu społecznym, ale również ograniczony dostęp do zabezpieczenia dochodowego w przyszłości. Praca jest bowiem źródłem ubezpieczenia społecznego: na okres niezdolności do pracy oraz starość.

Długotrwała choroba i niepełnosprawność stanowią w Polsce bardzo istotny czynnik wykluczenia społecznego, chociaż nie zawsze ubóstwa. Mimo formalnie istniejącego powszechnego systemu opieki zdrowotnej, istnieje ryzyko wykluczenia z powodu deficytów funkcjonowania ochrony zdrowia.

Związane jest ono z:

- zaniedbaniem sfery promocji zdrowia i profilaktyki,
- niedostatecznego rozpoznania choroby i jej leczenia (brak powszechnych, dokładnych analiz i badań w różnych okresach życia),
- ograniczeniem dostępności do usług rehabilitacyjnych,
- zróżnicowaniem jakości opieki zdrowotnej.

MISJA

Zapewnienie mieszkańcom gminy Cekcyn warunków sprzyjających ich osobistemu rozwojowi oraz przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu poprzez stworzenie sprawnego systemu umożliwiającego osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych.

CZĘŚĆ III

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE CEKCYN

1. Informacje wstępne

Identyfikację głównych obszarów problemowych w sferze polityki społecznej dokonano metodą MAPS (metoda aktywnego planowania strategicznego), na spotkaniu zespołu problemowego w dniu 15 stycznia 2008r. Na zasadzie konsensusu wyodrębniono 5 głównych obszarów problemowych. Dla poszczególnych problemów sformułowano cele strategiczne. Formułowanie tych celów poprzedzono analizą możliwości oraz ograniczeń istniejących w samym systemie pomocy społecznej jak i poza nim. Analizy dokonały zespoły robocze i dało to pełen, rzeczywisty obraz warunków realizacji celów oraz działań zawartych w strategii.

2. Analiza SWOT

Analiza SWOT pozwala na zidentyfikowanie deficytów. W oparciu o diagnozę sytuacji społecznej w gminie Cekcyn wskazano najważniejsze dla społeczności lokalnej problemy. Dzięki analizie SWOT możemy określić mocne i słabe strony oraz najważniejsze czynniki zewnętrzne, czyli szanse i zagrożenia.

Analiza SWOT Uwarunkowania wewnętrzne

mocne strony	słabe strony
- działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, - wykształcona kadra pomocy społecznej, - funkcjonowanie Gminnej Świetlicy Terapeutycznej, - Klub Integracji Społecznej, - Gminne Centrum Informacji, - prace społecznie użyteczne, - istnienie dużej liczby organizacji pozarządowych, - dobra współpraca z samorządem gminy, gminnymi jednostkami organizacyjnymi	- niewystarczająca liczba pracowników socjalnych, - wysoki poziom ubóstwa, - duża liczba osób bezrobotnych szczególnie kobiet, - bierne podejście świadczeniobiorców, - bezradność opiekuńczo-wychowawcza w rodzinach, - alkoholizm w rodzinach, - niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych, - wysokie bezrobocie długookresowe,

- i organizacjami pozarządowymi,
- GOK i 12 świetlic wiejskich,
- Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- funkcjonowanie profesjonalnych usług opiekuńczych w gminie,
- posiadanie strategii edukacji elementarnej i rozwoju oświaty,
- program stypendialny.

- mała liczba inwestorów zewnętrznych,
- niskie dochody własne gminy,
- przemoc w rodzinach,
- istnienie barier społecznych i zawodowych w życiu osób niepełnosprawnych,
- niedostateczna baza rehabilitacyjna,
- brak połączeń komunikacyjnych,
- ograniczony dostęp do usług specjalistycznych np. psycholog,
- brak mieszkań socjalnych,
- starzenie się społeczeństwa,
- niski poziom przedsiębiorczości,

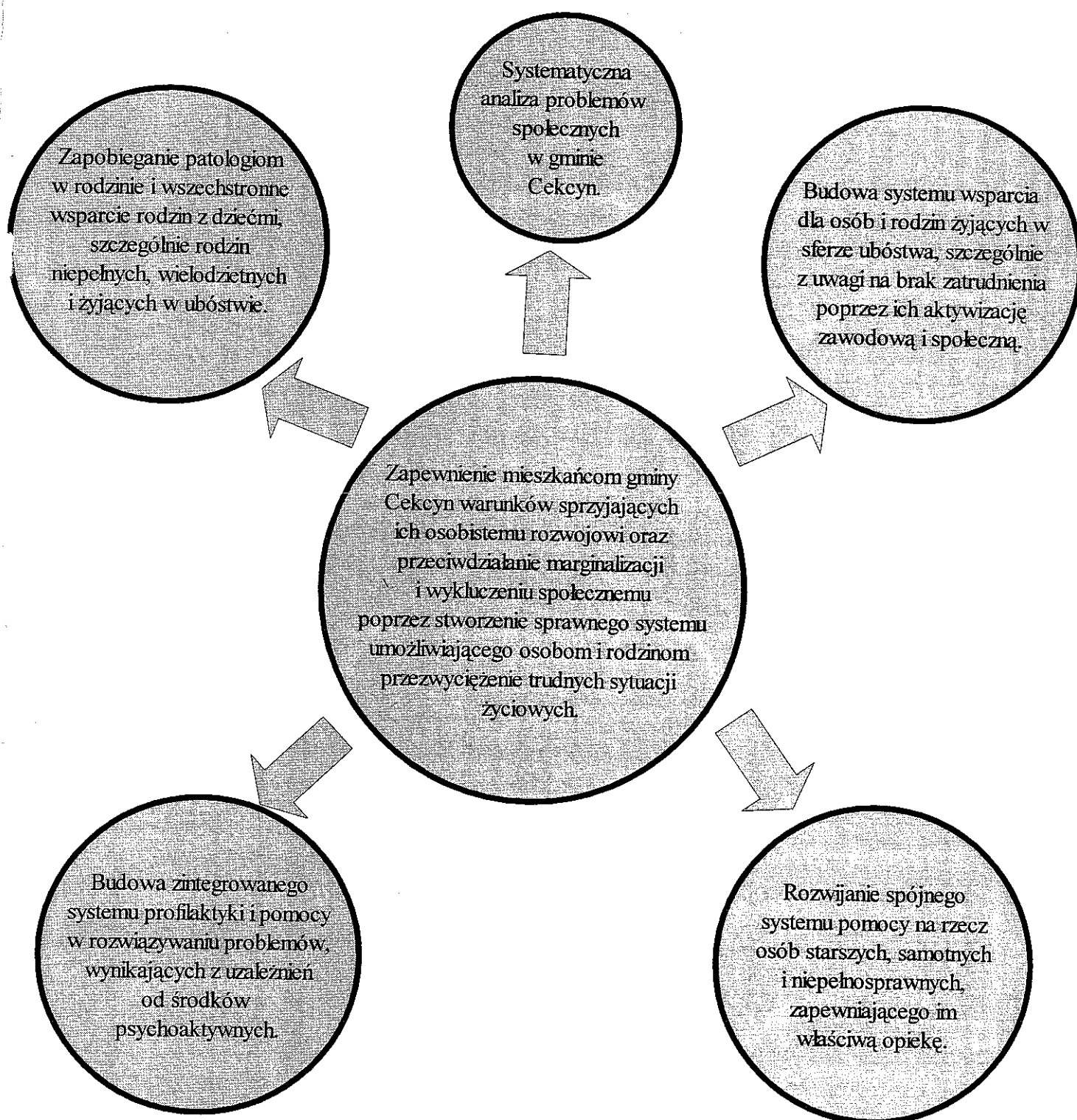
Uwarunkowania zewnętrzne

szanse	zagrożenia
- walory i rozwój turystyki , - tworzenie i realizowanie programów aktywizujących społeczność lokalną, - tworzenie nowych miejsc pracy, - możliwość pozyskiwania dodatkowych środków (fundusze strukturalne), - rozwój infrastruktury lokalnej, - inicjowanie rozwoju wolontariatu, - wzrost tolerancji społecznej w stosunku do osób niepełnosprawnych, - podnoszenie poziomu edukacji elementarnej.	- zbyt mała liczba nowych miejsc pracy, - istnienie zjawiska nielegalnego zatrudnienia, - nierozumienie przez społeczeństwo problemu wykluczenia społecznego i marginalizacji (negatywne nastawienie), - roszczeniowe postawy klientów pomocy społecznej, - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej, - dziedziczenie biedy, - nasilanie się patologii społecznych, - upadek wartości moralnych i autorytetów, - występowanie zagrożeń funkcjonowania rodzin jak ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia, - zjawisko rozpadu więzi rodzinnych spowodowane migracją zarobkową, - trudności niepełnosprawnych na rynku pracy, - bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych

3. Cele strategiczne

Określają główne kierunki działań pomocy społecznej. Są one sformułowane ogólnie jako cele funkcjonalne tzn. wyrażające pożądane potrzeby, które winny zostać zrealizowane w określonym horyzoncie czasowym.

Poniższy wykres przedstawia misję jaką mamy do wypełnienia w zakresie polityki społecznej i 5 celów strategicznych.

PROBLEM 1

Właściwa ocena i monitoring problemów społecznych w gminie Cekcyn, możliwości reagowania lokalnego systemu pomocy społecznej oraz jego rozwój zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami społecznymi.

CEL STRATEGICZNY 1

Systematyczna analiza problemów społecznych w gminie Cekcyn.

CELE OPERACYJNE

1. Ocena stanu potrzeb społecznych.
2. Ocena możliwości reagowania na pojawiające się kwestie społeczne.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Systematyczny monitoring problemów społecznych realizowany przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cekcynie.
2. Systematyczna analiza zasobów finansowych przeznaczonych na realizację zadań zleconych oraz pozyskiwanych z innych źródeł.
3. Coroczne informowanie radnych o realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej oraz o potrzebach i kwestiach społecznych.
4. Ciągłe podnoszenie kwalifikacji kadry pomocy społecznej w celu lepszej diagnozy problemów społecznych.
5. Systematyczny monitoring możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację programów służących rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych.
6. Dostosowanie liczby pracowników socjalnych w Ośrodku Pomocy Społecznej do wymogów ustawy o pomocy społecznej oraz do ilości zadań nakładanych na pomoc społeczną.

PROGRAMY

<i>Działania/ programy</i>	<i>Instytucje odpowiedzialne</i>	<i>Partnerzy</i>	<i>Harmonogram</i>	<i>Źródła finansowania</i>
analiza materiału statystycznego GOPS	GOPS	-	praca ciągła	budżet GOPS
analiza materiału statystycznego GUS, PUP, GKRPAiN, PFRON, PCPR, ROPS, WPS,	GOPS, policja, służba zdrowia, sąd	PUP, GUS, WPS, ROPS, GKRPAiN, policja, kuratorzy	praca ciągła	budżet GOPS

<i>Działania/ programy</i>	<i>Instytucje odpowiedzialne</i>	<i>Partnerzy</i>	<i>Harmonogram</i>	<i>Źródła finansowania</i>
		zawodowi, PCPR, PFRON		
zatrudnienie pracownika socjalnego	GOPS	Urząd Gminy	-	budżet gminy, budżet wojewody, POKL
doskonalenie zawodowe pracowników socjalnych	GOPS	-	praca ciągła	budżet GOPS, budżet wojewody, POKL

PROBLEM 2

Wysoki poziom bezrobocia w szczególności wśród kobiet uniemożliwiający rozwój osobisty i zawodowy znacznej grupy mieszkańców, pogłębiający obszar ubóstwa, marginalizacji oraz wykluczenia społecznego osób i rodzin.

CEL STRATEGICZNY 2

Budowa systemu wsparcia dla osób i rodzin żyjących w sferze ubóstwa, szczególnie z uwagi na brak zatrudniania poprzez ich aktywizację zawodową i społeczną.

CELE OPERACYJNE

1. Monitorowanie zjawiska bezrobocia ze szczególnym uwzględnieniem bezrobocia długookresowego oraz bezrobocia kobiet.
2. Rozwijanie aktywnych form pomocy skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w szczególności z powodu bezrobocia.
3. Podejmowanie działań w celu poprawy sytuacji bytowej osób żyjących w ubóstwie.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Tucholi w zakresie monitorowania i rozwiązywania problemu bezrobocia na terenie gminy Cekecyn:
 - a) organizacja robót publicznych,
 - b) organizacja prac interwencyjnych,
 - c) organizacja prac społecznie użytecznych,

- d) reintegracja zawodowa i społeczna poprzez działalność Klubu Integracji Społecznej,
 - e) propagowanie działań zmierzających do przekwalifikowania oraz zdobycia nowych umiejętności przez osoby bezrobotne,
 - f) propagowanie i organizacja staży zawodowych, przyuczeń do zawodu,
 - g) propagowanie działalności Gminnego Centrum Informacji.
2. Objęcie pracą socjalną osób bezrobotnych z wykorzystaniem kontraktu socjalnego jako narzędzia pracy socjalnej.
 3. Udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej osobom bezrobotnym i ich rodzinom.
 4. Tworzenie sprzyjających warunków przedsiębiorcom dla tworzenia nowych miejsc pracy.
 5. Udział w programach Europejskiego Funduszu Społecznego na rzecz osób podlegających wykluczeniu społecznemu.
 6. Współdziałanie w programach EFS realizowanych przez instytucje rynku pracy.
 7. Monitoring i opracowywanie projektów finansowych ze środków pomocowych, których beneficjentami są osoby pracujące na rzecz tych osób.

PROGRAMY

<i>Działania/programy</i>	<i>Instytucje odpowiedzialne</i>	<i>Partnerzy</i>	<i>Harmonogram</i>	<i>Źródła finansowania</i>
analiza materiału statystycznego GOPS, PUP, GCI, Urząd Gminy	GOPS	PUP, GCI, Urząd Gminy	praca ciągła	budżet GOPS
roboty publiczne	GOPS, Urząd Gminy	PUP, Gminna Spółka Wodna, jednostki organizacyjne gminy Cekcyn	praca ciągła	budżet PUP i gminy Cekcyn
prace interwencyjne	GOPS, Urząd Gminy	PUP	praca ciągła	PUP, budżet gminy
staże	instytucje organizujące staże	PUP	praca ciągła	PUP
przygotowanie zawodowe	instytucje organizujące przygotowanie	PUP	praca ciągła	PUP

<i>Działania/programy</i>	<i>Instytucje odpowiedzialne</i>	<i>Partnerzy</i>	<i>Harmonogram</i>	<i>Źródła finansowania</i>
przekwalifikowanie	instytucje organizujące przekwalifikowanie	PUP	praca ciągła	PUP
Klub Integracji Społecznej	GOPS	PUP, Urząd Gminy, jednostki organizacyjne GCI, GOK, GKRPAiN	praca ciągła	PUP, Urząd Gminy, GOPS, jednostki organizacyjne
prace społeczne użyteczne	GOPS	PUP, Urząd Gminy, jednostki organizacyjne	praca ciągła	PUP, GOPS
Gminne Centrum Informacji	GOK	GOPS, Urząd Gminy, pracodawcy	praca ciągła	GOK
pozyskiwanie środków pozabudżetowych na programy aktywizacyjne dla osób bezrobotnych	GOPS, GCI, Urząd Gminy	PUP, instytucje szkoleniowe, pracodawcy	procedura konkursowa	środki pomocowe

PROBLEM 3

Dysfunkcje opiekuńczo-wychowawcze występujące w rodzinach są czynnikiem utrudniającym wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży.

CEL STRATEGICZNY 3

Zapobieganie patologiom w rodzinie i wszechstronne wsparcie rodzin z dziećmi, szczególnie rodzin niepełnych, wielodzietnych i żyjących w ubóstwie.

CELE OPERACYJNE

1. Wspomaganie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych:

- pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych,
 - zapewnienie dzieciom i młodzieży optymalnych warunków życia i rozwoju.
2. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki rodziców poprzez zastępcze formy opieki rodzinnej:
 - zapewnienie opieki poprzez umieszczanie w instytucjach opieki najbardziej zbliżonych do środowiska rodzinnego na czas kryzysu rodziny naturalnej,
 - praca z rodziną naturalną w celu przezwyciężenia problemów życiowych, stanowiących podstawę umieszczenia dzieci w placówce zastępczej opieki.
 3. Interwencja w sytuacji kryzysowej w rodzinie:
 - objęcie rodziny opieką psychologiczną, pedagogiczną i kuratorską,
 - wsparcie instytucjonalne rodziny znajdującej się w kryzysie.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Systematyczna diagnoza i praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
2. Pomoc finansowa i rzeczowa w ramach systemu:
 - pomocy społecznej,
 - świadczeń rodzinnych,
 - świadczeń alimentacyjnych,
 - funduszu stypendialnego,
 - dodatków mieszkaniowych.
3. Umożliwienie konstruktywnego spędzania czasu wolnego dzieciom i młodzieży poprzez działalność świetlic wiejskich. Budowanie umiejętności społecznych i integracja ze środowiskami lokalnymi.
4. Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci we współpracy z organizacjami pozarządowymi, szkołami, Gminnym Ośrodkiem Kultury.
5. Systematyczna współpraca z PCPR i sądem rodzinnym, kuratorami dla nieletnich.
6. Prowadzenie Gminnej Świetlicy Terapeutycznej dla dzieci niedostosowanych społecznie.
7. Systematyczne współdziałanie GOPS z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół oraz konstruowanie systemów pomocowych.
8. Objęcie dożywianiem dzieci i młodzieży wymagającej tej formy pomocy.
9. Współpraca z wolontariuszami pracującymi na rzecz dzieci i młodzieży.

PROGRAMY

<i>Działania/programy</i>	<i>Instytucje odpowiedzialne</i>	<i>Partnerzy</i>	<i>Harmonogram</i>	<i>Źródła finansowania</i>
praca socjalna z rodziną z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	GOPS	szkoła, sąd, GKRPAiN, PCPR, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, kurator sądowy, służba zdrowia, Specjalistyczny Ośrodek dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, GŚT, organizacje pozarządowe	praca ciągła	budżet GOPS
pomoc finansowa dla rodzin - zadania zlecone - zadania własne - świadczenia rodzinne - świadczenia alimentacyjne - fundusze stypendialne - dodatki mieszkaniowe	GOPS, Urząd Gminy	-	praca ciągła	budżet gminy, budżet państwa, fundusze celowe, środki UE, organizacje pozarządowe, środki prywatne
program PEAD dostarczania żywności dla najuboższej ludności UE	GOPS	Urząd Gminy, organizacja pozarządowe, Chojnicki Bank Żywności	harmonogram programu	budżet gminy, budżet GOPS
akcja „Podziel się posiłkiem”	GOPS, szkoła	CHBŻ	harmonogram programu	budżet GOPS
prowadzenie magazynu z odzieżą	GOPS	osoby prywatne, PCK	praca ciągła	-

program PEAD dostarczania żywności dla najuboższej ludności UE	GOPS	Urząd Gminy, organizacja pozarządowe, Chojnicki Bank Żywności	harmonogram programu	budżet gminy, budżet GOPS
akcja przedsięwziętej zbiórki żywności	GOPS	organizacje pozarządowe, wolontariat,	akcja przedsięwzięcz na	-
Gminna Świetlica Terapeutyczna	GOPS	szkoły, GKRPAiN, poradnia psychologiczno- pedagogiczna, Urząd Gminy	praca ciągła	budżet gminy, GKRPAiN
organizacja wypoczynku letniego i zimowego	GOPS	organizacje pozarządowe, szkoły, GKRPAiN, kuratorium oświaty	ferie zimowe, wakacje letnie	budżet GOPS, budżet GKRPAiN
pomoc rzeczowa CHBŻ	GOPS	szkoły, świetlice wiejskie, organizacje pozarządowe	praca ciągła	budżet GOPS

PROBLEM 4

Starzenie się społeczeństwa oraz pogorszenie sytuacji materialnej osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych ogranicza ich samodzielność i czynny udział w życiu społeczności lokalnej.

CEL STRATEGICZNY 4

Rozwijanie spójnego systemu pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, zapewniającego im właściwą opiekę.

CELE OPERACYJNE

1. Systematyczne diagnozowanie sytuacji osób starszych, chorych i niepełnosprawnych oraz ich potrzeb i oczekiwań.
2. Rozszerzenie zakresu i czasu usług opiekuńczych świadczonych w domu osób starszych i chorych.
3. Usprawnianie osób chorych i niepełnosprawnych.
4. Aktywizacja osób upośledzonych i chorych psychicznie.

5. Uzupełnianie profesjonalnych usług pomocą wolontariuszy.
6. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w realizacji projektów skierowanych do osób starszych i niepełnosprawnych.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Diagnoza potrzeb ludzi starszych i niepełnosprawnych oraz dążenie do ich zaspokajania.
2. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania poprzez:
 - rozwijanie usług opiekuńczych, w szczególności poprzez podnoszenie kwalifikacji kadry,
 - aktywizację, promowanie zdrowego stylu życia oraz rozwój oferty kulturalnej dla osób niepełnosprawnych.
3. Działania zmierzające do utworzenia placówki wsparcia dziennego o charakterze półstacjonarnym w formie Domu Dziennego Pobytu dla osób starszych.
4. Działania zmierzające do integracji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych:
 - organizacja czasu wolnego poprzez spotkania integracyjne i zajęcia kulturalne,
 - zorganizowanie usług transportowych w celu zniwelowania problemów dostępności do życia w społeczeństwie osób starszych i niepełnosprawnych, w szczególności na wózkach inwalidzkich.
5. Wsparcie finansowe i rzeczowe dla osób starszych i niepełnosprawnych.
6. Działalność i wyposażenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i pomocniczego.
7. Likwidacja barier dla osób niepełnosprawnych poprzez współpracę z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w celu ich pełnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym.
8. Profesjonalizacja kadry pomocy społecznej oraz wolontariuszy, zajmujących się opieką nad ludźmi starymi i niepełnosprawnymi.

PROGRAMY

<i>Działania/programy</i>	<i>Instytucje odpowiedzialne</i>	<i>Partnerzy</i>	<i>Harmonogram</i>	<i>Źródła finansowania</i>
diagnoza środowiska dotycząca osób starszych, chorych i niepełnosprawnych	GOPS	SPZOZ, KGW, sołtysi, radni, mieszkańcy środowiska lokalnego	praca ciągła	budżet GOPS
usługi opiekuńcze	GOPS	wolontariat	praca ciągła	budżet GOPS

<i>Działania/programy</i>	<i>Instytucje odpowiedzialne</i>	<i>Partnerzy</i>	<i>Harmonogram</i>	<i>Źródła finansowania</i>
wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego	GOPS	osoby prywatne	praca ciągła	budżet GOPS, budżet gminy, sponsorzy
propagowanie programów realizowanych przez PCPR i PFRON - turnusy rehabilitacyjne - zaopatrzenie w środki ortopedyczne i pomocnicze, - inne programy	GOPS	PCPR, PFRON	praca ciągła	budżet PCPR, budżet PFRON, osoby prywatne
współpraca z Warsztatem Terapii Zajęciowej w Tucholi	GOPS	WTZ, PCPR, Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski	praca ciągła	budżet powiatu, budżet gmin powiatu tucholskiego, PFRON
aktywizacja wolontariatu	GOPS	szkoły, organizacje pozarządowe	praca ciągła	-
Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych	GOPS	KGW, klub seniora Cisowianie, szkoły, wolontariusze	impreza o charakterze jednodniowego spotkania	budżet GOPS, budżet gminy, budżet powiatu, sponsorzy
spotkania integracyjne seniorów i niepełnosprawnych	sołtysi, rady sołeckie, GOPS	GOPS, GOK, szkoły, przedszkola, Dom Pomocy Społecznej Wysoka, Środowiskowy Dom Samopomocy w Tucholi, WTZ, Związek Emerytów	spotkania integracyjne	budżet GOPS, CHBŻ, sponsorzy

<i>Działania/programy</i>	<i>Instytucje odpowiedzialne</i>	<i>Partnerzy</i>	<i>Harmonogram</i>	<i>Źródła finansowania</i>
		Rencistów i Inwalidów		
zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych	Urząd Gminy, GOPS	PFRON, WTZ, ŚDS	-	budżet gminy, budżet PFRON
realizacja programu „Uczeń na wsi”	Urząd Gminy, GOPS	PFRON	program	PFRON
utworzenie grupy wsparcia dla opiekunów dzieci niepełnosprawnych	GOPS	organizacja pozarządowa GŚT	praca ciągła	budżet GOPS, CHBŻ, budżet gminy, środki pozyskiwane w procedurze konkursowej

PROBLEM 5

Uzależnienie od środków psychoaktywnych jest problemem, który ma negatywny wpływ na życie osób, rodzin i środowiska lokalnego.

CEL STRATEGICZNY 5

Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki i pomocy w rozwiązywaniu problemów, wynikających z uzależnień od środków psychoaktywnych.

CELE OPERACYJNE

1. Zapobieganie powstawaniu uzależnień.
2. Wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
3. Zwiększenie skuteczności, dostępności terapii i metod rozwiązywania problemów uzależnień.
4. Przygotowanie pracowników pomocy społecznej oraz innych pracujących na terenie gminy do pracy z osobami uzależnionymi i ich rodzinami do realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie.
5. Inicjowanie współpracy specjalistów (pracownik socjalny, policjant, kurator sądowy, pedagog szkolny, pracownik służby zdrowia, terapeuci i inni) do wspólnych działań na rzecz uzależnionych i ich rodzin.

Działania realizowane w ramach tego celu strategicznego zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ujęte są corocznie w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narkomanii i Przemocy w Rodzinie.

5. Monitoring i ewaluacja

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polega na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji tych działań w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawiać się w skutek zmian regulacji prawnych bądź narastania kwestii społecznej.

Elementami skutecznego monitoringu i ewaluacji będą:

- powołanie zespołu wdrażającego strategię, w którego skład wchodzi m.in. sekretarz, kierownik GOPS, przedstawiciel GKRPAiN, pedagog szkolny, wychowawca GŚT, przedstawiciel organizacji pozarządowej i inni,
- okresowa ocena wdrażania strategii, w której zespół wdrażający ocenia realizację określonych celów i kierunków działań, a następnie ocenę wraz z sugestiami przekazuje Wójtowi i Radzie Gminy.

5. Podmioty uczestniczące w realizacji strategii

Do realizacji strategii zespół wdrażający zaprasza najważniejsze instytucje z terenu gminy Cekcyn w obszarze polityki społecznej. Są to m.in.:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie,
- Urząd Gminy w Cekcynie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii,
- Klub Integracji Społecznej,
- Gminna Świetlica Terapeutyczna,
- świetlice wiejskie,
- Posterunek Policji,
- Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- grupy samopomocowe,
- Gminne Centrum Informacji,
- Gminny Ośrodek Kultury,
- Szkoły Podstawowe w Iwcu, Zielonce i Cekcynie,
- Gimnazjum w Cekcynie,
- Przedszkole Gminne,
- Biblioteka Publiczna w Cekcynie,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Cekcynie,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Gminny w Cekcynie,

- Klub Seniora Cisowianie,
- Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów,
- Przyparafialne Koło Charytatywne,
- Koła Gospodyń Wiejskich,
- Stowarzyszenie Ekorozwoju Sołectwa Krzywogoniec,
- Stowarzyszenie Agrorozwoju Sołectwa Małe Gacno „Jagoda”,
- Towarzystwo Miłośników Ziemi Cekcyńskiej,
- sołtysi i rady sołeckie,
- wolontariat,
- osoby prywatne,
- inne grupy nieformalne.

6. Uwagi końcowe

Powyższy dokument przedstawia schemat działań wszystkich uczestników życia społecznego gminy Cekcyn. Tworzy długotrwałą wizję rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia została sporządzona w oparciu o diagnozę. Określa 5 głównych celów strategicznych, których osiągnięcie przyczyni się do skutecznej pracy socjalnej na najbliższe lata.

Przewodniczący Rady Gminy

 Tomasz Borta

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ I

WPROWADZENIE

1. Informacje dotyczące zasad konstruowania strategii	2
2. Wartości na których opiera się polityka społeczna	3
3. Wyjaśnienie pojęć	3
4. Akty prawne będące podstawą strategii	4

CZĘŚĆ II

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE CEKCYN

1. Charakterystyka gminy	6
2. Struktura ludności	8
3. Problemy społeczne w perspektywie Ośrodka Pomocy Społecznej	10
4. Powody przyznawania pomocy społecznej	13
5. Charakterystyka najważniejszych problemów społecznych	16
Ubóstwo	16
Bezrobocie	17
Niepełnosprawność	20
Problemy opiekuńczo – wychowawcze rodzin	23
Alkoholizm i narkomania.....	23
Zjawisko wykluczenia społecznego	25

CZĘŚĆ III

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE CEKCYN

1. Informacje wstępne	28
2. Analiza SWOT	28
3. Cele strategiczne	30
Problemy	
Cele operacyjne	
Kierunki działań	
Programy, działania	
4. Monitoring i ewaluacja	42
5. Podmioty uczestniczące w realizacji strategii	42
6. Uwagi końcowe	43

SPIS TABEL

- Tabela 1. Struktura wiekowa mieszkańców gminy Cekcyn
w latach 2004-2007
- Tabela 2. Wydatki przeznaczone na pomoc społeczną w latach 2004 – 2007
- Tabela 3. Powody przyznawania pomocy w latach 2004 – 2007
- Tabela 4. Problem ubóstwa wśród podopiecznych GOPS Cekcyn
- Tabela 5. Struktura bezrobocia w gminie Cekcyn w latach 2004-2007
- Tabela 6. Bezrobotni w gminie Cekcyn według czasu pozostawania bez pracy
- Tabela 7. Bezrobocie jako przyczyna korzystania z pomocy społecznej
- Tabela 8. Rodziny objęte pomocą z powodu niepełnosprawności
w latach 2004 - 2007
- Tabela 9. Rodziny objęte pomocą z powodu długotrwałej choroby
w latach 2004-2007
- Tabela 10. Problem alkoholowy wśród podopiecznych GOPS Cekcyn

SPIS WYKRESÓW

- Wykres 1. Podział ludności gminy według aktywności zawodowej
- Wykres 2. Rodziny objęte pomocą w latach 2004 – 2007
- Wykres 3. Zakres i koszt dożywiania dzieci i młodzieży w gminie Cekcyn
w latach 2004 – 2007.
- Wykres 4. Koszt dożywiania dzieci i młodzieży w gminie Cekcyn
w latach 2004 – 2007.
- Wykres 5. Poziom wykształcenia bezrobotnych w gminie Cekcyn

KIEROWNIK
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

mgr Halina Fryca